

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. Qualis in dubio fiat interpretatio dinationis inter vivos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

aliunde ita donare constat: alias enim præsumitur absolute & inter vivos donare, licet expressus & in extremis vitæ constitutus donec, *l. si a 42. in fine D. de mortis causa donat.* Ac propterea impropria hæc donatio est, quia non fit ex mera liberalitate, ut perpetuo res fiat donatarii, sed ut certis casibus ad donatorem redeat, *l. 1. D. d. t.*

4. Cum verò ob mortis fiat suspitionem, ad exemplum legatorum, modus acquirendi domini est civilis, quia dominium rei donatæ à morte donantis transfertur in donatarium extra traditionem, sicut legatum transit in legatarium, *l. 1. §. 2. D. de Publ. in rem act.* & ferè legatis exæquat. Nam & eodem modo revocatur, & morte donatoris demùm confirmatur, & Lex Falcidia, quæ legatis modum imponit, etiam ad donationis mortis causâ porrecta est.

5. Dico, ferè quia naturâ & substantia differt donatio causâ mortis à legato. Neque enim perficitur nisi consensu duorum, scilicet donatoris & donatarii, cum legatum solius testatoris consistat voluntate. Et qui donat mortis causâ, potest sibi hanc legem imponere, ne rem donatam revocare possit, *l. Si alienam 13. §. fin. D. de mortis causa donat.* quod non potest, qui legat, *l. Si quis 12. D. de legat. §. fideicom. l. 3.*

6. Inter vivos donatio est, quæ fit sine ulla mortis suspitione, ex mera liberalitate, & ea mēte ac proposito, ut res donata statim fiat accipientis, nec ullo casu ad donatorem revertatur. Et ideo semel perfecta hujusmodi donatio temerè revocari non potest: in quo distinguitur à donatione causâ mortis, quæ faciliè revocatur. Primum quidem, si facta tali donatione in infirmitate, & valuerit dein donator. Latè Costalius *ad l. Non omnia 19. D. Si certum petatur* Secundò, si donatarius ante donatorem decesserit, *l. Si filiofamilias 23. de mortis causa donat.* Tertiò, si donatorem ponituerit donationis, *l. Non omnis in princ. §. 1. Qui mortis 35. D. d. t.* si quidem donans causâ mortis, mavult quidem donatarium habere rem donatam, quam hætedem suam, magis tamen se, quam donatarium. In quo posteriori rursus distinguitur à donatione inter vivos. Datur autem ad hanc revocandam conditio ob causam danti, vel utilis in rem a Rio, *l. Qui mortis 30. §. d. l. Senatus §. 3. d. t.*

7. Dixi, non posse temerè revocari, quia ex

certis causis potest, veluti ob ingratitude[m] donatarii probatam; ut si probetur impius inanus, vel atrocis inurias, vel grave damnum donatori intulisse, vel vitæ ejus insidiatum, revocari quidem tunc potest à donatore, non tamen ab ejus hærede, *c. ult. h. t. l. fin. Cod. eod.* Idque obtinet, licet adjecta esset clausula in instrumento donationis, de re non revocanda ob ingratitudinem. Quod si tamen aliquid horum factum sit à donatario, & donator tacuerit, nec revocaverit donationem, non poterit postea donatoris hæres donationem eodem nomine revocare; cum revocatio illa fiat ad vindictam ingratitude[m], quæ vindicta cum persona donatoris extinguitur, *d. c. ult. in fin. h. t.*

Similiter probabile est, donationem omnium bonorum, vel maioris partis, (quam validam multi probabiliter existimant, per *l. 8. C. de revoc. can. l. 5. Cod. de inoffic. donat.*) revocari per subsequentiam liberorum, justorum scilicet, vel per subsequens matrimonium, non etiam naturalium aut beneficio Principis natalibus restitutorum, per *text. in l. Si unquam Cod. de revoc. don. ad quam latè Tiracq. etiam si facta esset Ecclesiæ, can. Licet §. ibi Glof. xvii. qu. 4.*

§. II.

Qualis in dubio fieri debeat interpretatio donationis inter vivos.

1. Donationes hujusmodi plenissimè interpretantur
2. Ultimas voluntates plenius.
3. Contractus plenè.

1. **Q**uoniam verò donatio hæc inter vivos ex mera liberalitate proficiscitur donatoris, ideo in dubio, hoc est quando non constat satis ex verbis, quid donator senserit, latissima fit interpretatio pro donatario, *c. Cum dilecti 6. hoc tit.* ut accipiatur id, quod donatio est commodissimum, nempe donatorem non id, quod est minimum, sed quod est summum, donare voluisse. Et propterea si quis donaverit aliquem ex suis equis, nec appareat, de quo senserit aut quem donare voluerit, optimus præstare debet, quia præsumit lex & Canon hanc fuisse mentem & intentionem donatoris, ut optimum donaret, cum ex mera liberalitate donet, *d. c. Cum dilecti* Pari modo si Episcopus cum consensu patris utatur

R r 2

hæc

hac simplicitate verborum, *Concedimus vobis illam Ecclesiam*, censetur uterque concedere totum jus, quod quisque habet in ea Ecclesia: patronus quidem jus patronatus; Episcopus verò quod tēporaliter obtinet in eadem, *c. Pastoralis 7. h. 1.*

2. Secus in ultimis voluntatibus, in quibus non plenissima, sed plenior fit interpretatio, *l. In testamentis 12. D. de reg. juris.* Unde si quis equum aliquem legaverit alicui ex suis, equis, nec expellerit quem, datur quidem legatario electio, ut non cogatur pessimum accipere; non tamen potest eligere optimum, sed aliquem inter optimum & pessimum, *l. Legato generaliter 37. D. De legat. 1.* quia non intelligitur testator tam liberalis, quam qui donat inter vivos. Nam testator donatum, cum morietur, & cum amplius bonis suis frui non poterit, donator verò inter vivos etiam cum ipse uti possit.

3. In contractibus autem non plenissima, nec plenior, sed plena fit interpretatio, id est ut contractus potius valeat, quam pereat, *l. Quoties 12. D. De reb. dubiis.* Et ideo datur creditori electio: ut si, v. g. equum aliquem ex suis, quos domi habet, vendiderit, sine expressione ullius, possit tradere, quem velit etiam pessimum, quia id sufficit, ut contractus subsistat. Et hoc est, quod habet Regula Juris, semper in obscuris quod minimum est sequendum esse, *l. Semper 9. D. de R. I.*

§. III.

Quo pacto Donatio inter vivos perficiatur

1. Iure veteri non nisi traditione rei perficiebatur donatio.
2. Iure novo etiam solo consensu.
3. Donatio excedens 500. solidos insinuari debet.
4. Exceptio.

Ceterum cum donatio inter vivos, proprie accepta, sit potius species traditionis, quam obligationis, quæri hic quoque potest, an qui donavit aliquid, quod non tradidit, obligetur donatario, ut cogi possit dare, quod promisit. Jure quidem veteri *D. & Cod.* donatio hujusmodi non perficiebatur nudo pacto seu consensu, sed traditione rei & hac sola ratione dici poterat modus naturalis ac-

quirendi domini, juxta §. *Per traditionem 40. Instit. de rer. divis.* nec aliter oriebatur actio ante traditionem, quam si donatarius fuisset stipularus, rem donatam sibi tradi, *l. Si tibi pecunia 20. D. de reb. cred. l. 1. & l. Quisquis C. eod.*

2. At verò Justinianus Imp. hoc correxit, voluitque donationem solo consensu seu voluntate, quovis modo manifestata, perfici, & habere in se necessitatem traditionis, ad exemplum venditionis, etiam si forte donatarius non fuisset stipularus rem sibi tradi, §. *Alia autem Instit. hoc tit. l. Si quis argentum Cod. eod.* idque conditione ex lege, vel ex stipulatu actione, si adjecta stipulatio fuerit. Quod etiam sequitur Pontificio etiam ex nudo pacto datur actio, *ut dicitur sup. ad Tit. de pactis.* Unde patet, donationem inter vivos non esse modum acquirendi domini, sed causam, quia est causa traditionis, per quam dominium proxime acquiritur.

3. Quòd si donatio hæc excederet quingentos solidos seu aureos, insinuari actis intervenientibus apud Magistratum debet ex eiusdem Justiniani Constitutione, *in l. penult. Cod. eod.* Nam olim, si excederet donatio ducentos solidos, opus erat insinuatione, ad obviandum fraudibus non nullorum, ne possent subornare falsos testes, falsum producere instrumentum aut chitographum. Ideoque simpliciter & nude ei renuntiari nequit, *arg. l. Nemo potest 55. D. De legat.* Et facta absque insinuatione donatio est invalida, non quidem in totum, ut verius est novitile per inutile vitietur, sed ex parte, quæ quingentos solidos excedit.

4. Ab hac tamen necessitate insinuationis excipiuntur quædam donationes: ut in primis eæ, quæ fiunt in redemptionem captivorum, in refectionem ædium, ruina aut incendio consumptarum, vel à magistris militum factæ ipsi militibus, *l. penult. Cod. eod.* Secundò, donationes factæ à Principe, superiore non recognoscente, alicui privato, vel contra, *Gloss. in l. Sancimus & Authenti. Item Cod. eod.* Sed & insinuationis defectum supplet juramentum, *Gaili.*

2. Obf. 39.

§. IV. De